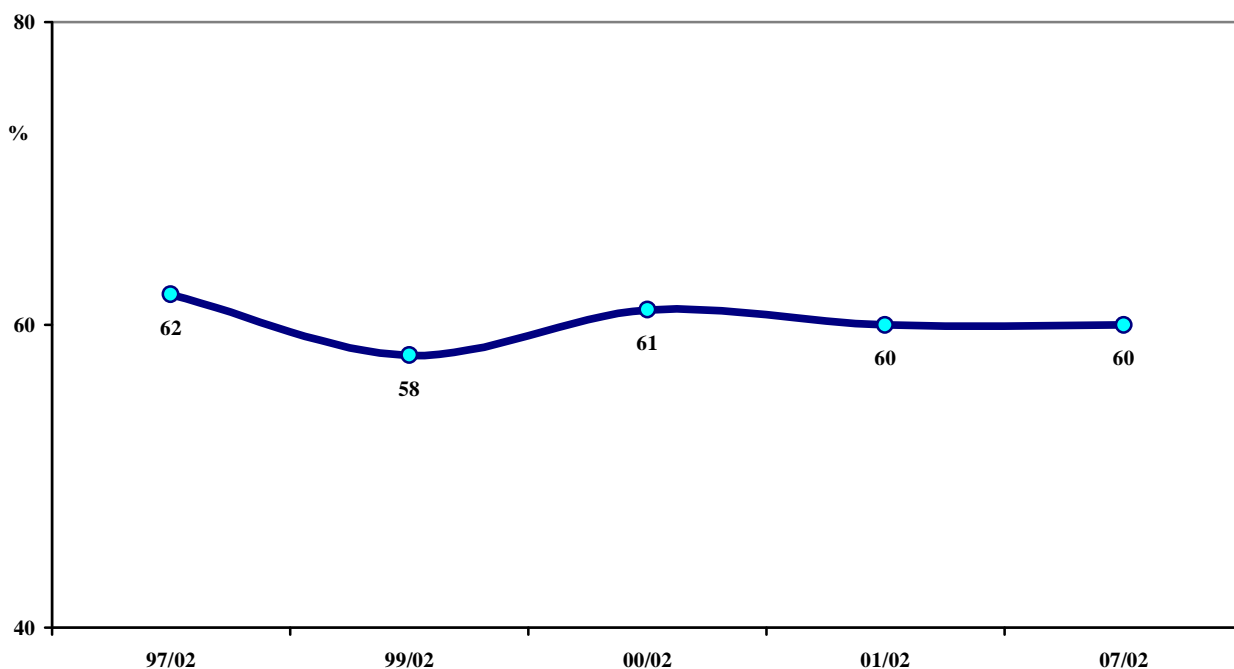


ČEŠI SE V POSLEDNÍCH DESETI LETECH NEZMĚNILI: 60 % STAVÍ OSOBNÍ SVOBODU NAD ROVNOST VE SPOLEČNOSTI

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který byl proveden metodou osobních rozhovorů ve dnech 1. – 8. února 2007. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1222 respondentů.

Položili jste si už otázku, co je pro vás důležitější, zda svoboda, anebo rovnost? STEM pokládá takovou otázku našim občanům už deset let („Důležitá je jak svoboda, tak i rovnost. Kdybych si ale musel(a) vybrat jen jednu, pokládám osobní svobodu za důležitější, to znamená, že každý může žít svobodně, rozvíjet se bez cizího omezování. // Kdybych si ale musel(a) vybrat jen jednu, pokládám rovnost za důležitější, to znamená, že nikdo není v podřadném postavení a že rozdíly mezi různými vrstvami ve společnosti nejsou tak velké.“). V průběhu těch deset let se postoje lidí k této otázce skoro neměnily. Zhruba 60 % lidí se hlásí spíše k osobní svobodě jako nejzásadnější hodnotě a zbylých 40 % považuje naopak za důležitější rovnost lidí ve společnosti.

Vývoj podílu občanů, kteří tvrdí, že osobní svoboda je důležitější než rovnost (%)

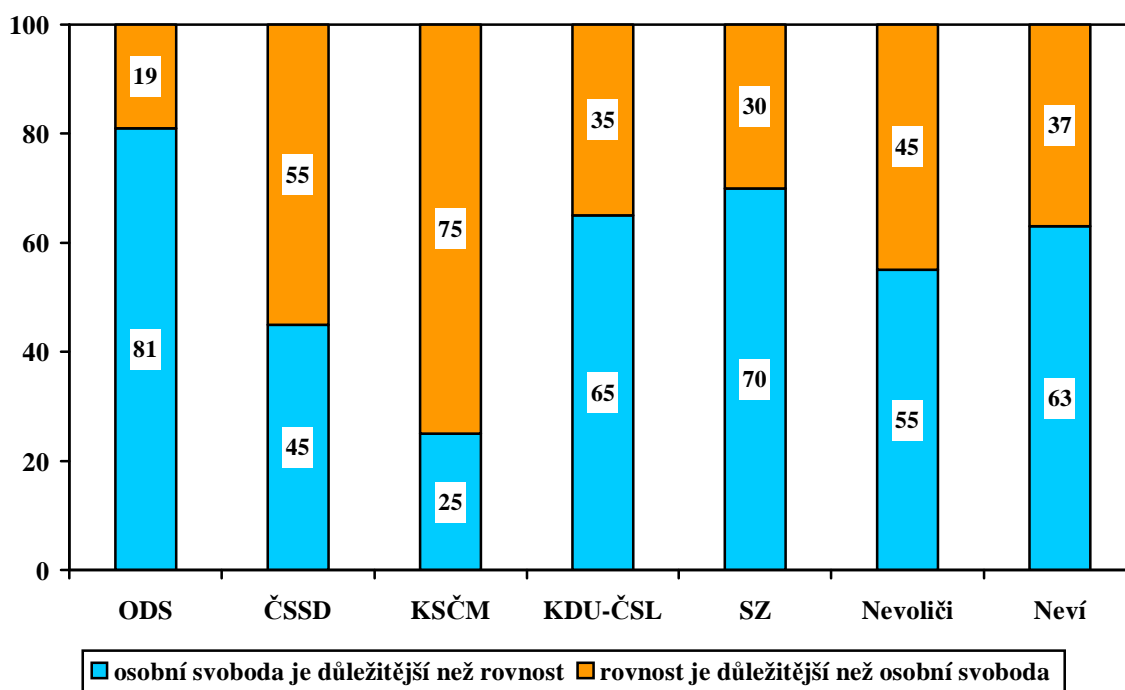


Pramen: STEM, Trendy 1997-2007

Nemění se ani základní rozdělení populace – kdo jsou obhájcí svobody a kdo se hlásí spíše k rovnosti. Svoboda je nejdůležitější pro občany pravicového smýšlení, tedy stoupence pravicových stran, pro lidi s vyšším vzděláním, mladší, spíše dobrého materiálního zajištění. K principu rovnosti se hlásí stoupenci levicových stran, spíše starší generace, lidé s nižším vzděláním a nižším společenským statusem. Primární je v těchto rozdílech politické přesvědčení a je to hodnota velice stabilní. Dokládají to grafy, které porovnávají (u politických stran tam, kde to bylo historicky možné) názory různých skupin obyvatelstva nyní a před šesti lety. Základní dělení je prakticky neměnné, snad je společnost trochu méně radikálně polarizována než před šesti lety. Převáděno do současné politické situace, strany vládní koalice se opírají převážně o lidi, pro které je nejdůležitější osobní svoboda, sympatizanti opozičního bloku sociální demokracie a KSČM vyznávají většinou jako nejvyšší princip rovnost lidí ve společnosti.

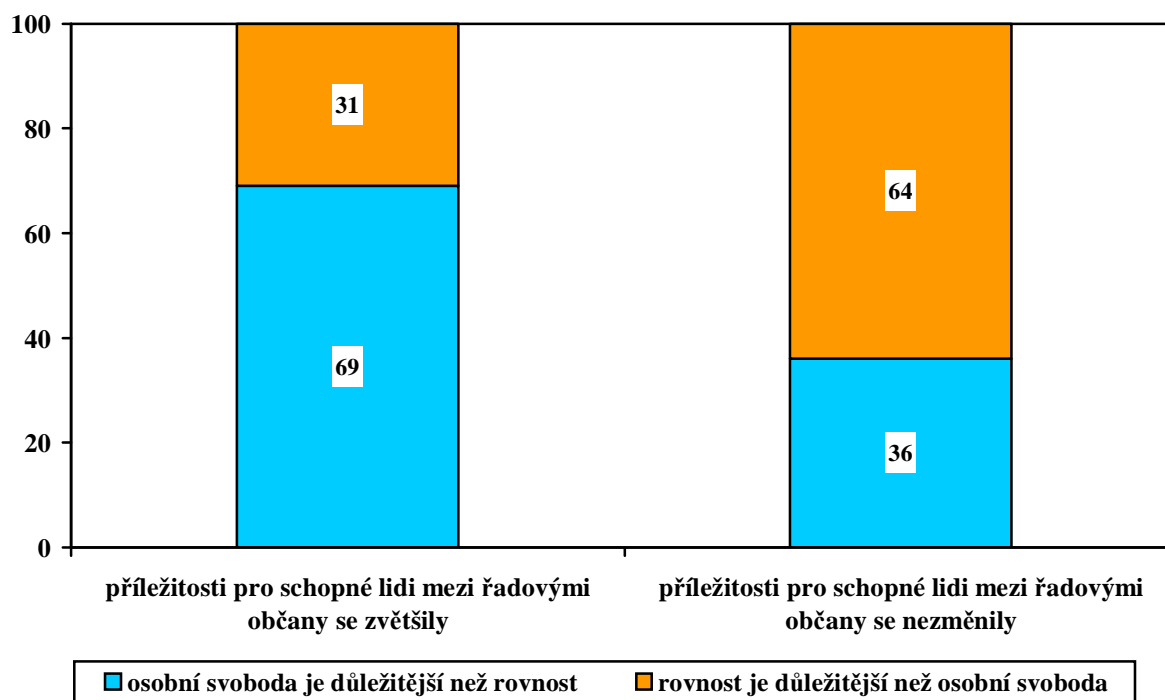
Pohled lidí na prioritu osobní svobody a rovnosti úzce souvisí také s tím, jak se lidé v současné společnosti cítí. Lidé, kteří vyznávají princip svobody, si mnohem častěji než obhájcí rovnosti myslí, že i obyčejný člověk může v dnešní době u nás uplatnit svůj názor, že není bezmocný, věří tomu, že mezi zámožnými lidmi nejsou jen darebáci, ale většinou pracovití lidé, kteří se poctivě dobrali svého majetku. Otázka priority osobní svobody a rovnosti se promítá i do celkového hodnocení současného režimu v porovnání s režimem předlistopadovým, který je vyzdvihován podstatně častěji těmi, pro které je ideálem společnost s malými rozdíly mezi lidmi.

**Názory sympatizantů stran na to, co je důležitější:
zda osobní svoboda, anebo rovnost ve společnosti (%)**



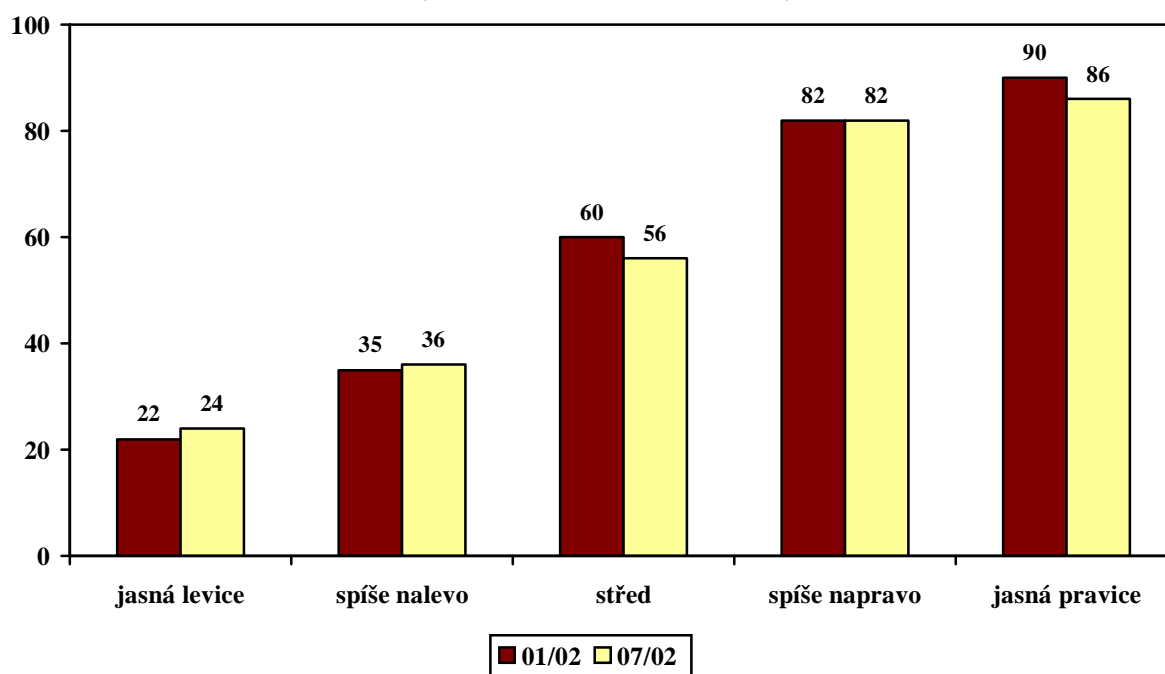
Pramen: STEM, Trendy 2/2007, údaje jsou kromě ODS a ČSSD pouze orientační

**Názory lidí s různým názorem na příležitosti nyní
a před r. 1989: co je důležitější - osobní svoboda, anebo rovnost (%)**



Pramen: STEM, Trendy 2/2007, 1222 respondentů starších 18 let

**Podíly občanů, kteří pokládají osobní svobodu
za důležitější než rovnost, podle politické orientace
(%, srovnání let 2001 a 2007)**



Pramen: STEM, Trendy 2/2007, 2/2001